

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — — Helyközi telefon 15. sz. Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

Csordultig a pohár.

A munkapárti rendszer büneiért az ország jövője lakol meg. Irtózáttal gondolunk arra a pillanatra, amikor ezt az ország is megfogja tudni. Mert ez akkor következik be, amikor talán már egy második Tisza István ül be az elnöki székbe és második munkapárti többséggel szavaztat majd meg valamit, aminek nem kell éppen véderőjavaslatnak lenni. Sőt a többségnek sem kell többségnek lennie.

Minek ott a többség, ahol ellenzék nincs, mert kihordták. Lukács László — nyilván Tisza István szellemétől vezetve — újabban olyan javaslatot nyújtott be a képviselőház ülésében egybegyűlt munkapárti értekezlet elé, amely javaslat végeredményében kettős merénylet:

1. Megfosztja az országot követküldési jogának szabad gyakorlásától.

2. Megfosztja az országgyűlés tagjait annak lehetőségétől, hogy hivatásukat másként, mint kormány igájában, teljesíthessék.

Aki azt hiszi, hogy ez lehetetlen, aki azt hiszi, hogy ez képtelenség, aki azt hiszi, hogy ilyesmit még egy csendőrszuronyok védelme alatt, ellenzék nélkül tanácskozó pártértekezlet elé sem lehet odalökni; aki azt hiszi, hogy ez valami beteg agyvelő rémlettása és nem produktuma, az olvassa el az ellenzéki napilapok tudósításait és olvassa el Apponyi Albert grófnak a Budapest csütörtöki számában irt hatalmas cikkét s látni fogja, hogy mennyire igazunk van.

Lukács és Tisza végleg belelovalták magukat a törvénygyalázás perverz mómorába s többé nem tudnak megállani a ledöfött népszabadságok, a pozdorjává tört alkotmány és a megfojtott bírálat párolgó tetemein át vezető uton. És olyat merészelték, amire hiába keresünk példát a világtörténelem legsötétebb lapjain.

És most már látszik, hogy őket ezen az uton megállítani senki más nem fogja, mint maga a végsőig felháborodott, vérig izgatott és szántsándékkal a végletekbe vekszált ország.

Mert ezt már tényleg lehetetlen eltűrni s az ország bizonyára nem is tűri el, hogy ezután már nemcsak az általa megválasztott képviselőt fosztják meg elidegeníthetetlen és alkotmányos jogától, a tanácskozásban és határozathozatalban való részvételtől, de egyenesen a nemzet követküldési jogát konfiskálják azzal, hogy ha nem munkapártit küld a parlamentbe, a mandátumot egyszerűen megsemmisítik.

Ez a törvény volna a betetőzése a munkapárt választási rendszerének, ha... Ha a mérték be nem telnék. Ámde közel a nap s az idő teljességét csak siettetik az efféle vakmerőségek, — a mikor az ország kavargó, örvénylő, fel-

tornyosuló és rájuk zuhanó indulata, mint egy politikai özönvíz fogja az egész rendszert összetörni, megfojtani s aztán elsodorni a semmiségbe, hogy hirmondója se maradjon!...

Hazafias eskümintá.

A hatalom esküt kíván a legkisebb szolgáljától is. Megköveteli, hogy hűséget fogadjon minden köztisztet betöltő egyén.

Ma az egész köz- és társadalmi élet annyira romlott, annyira meg van fertőzve, hogy ettől már semmi tiszta munkát, semmi becsületességet és hazafiságot az eddigi rendszer mellett nem várhatunk — eskü nélkül...

Egyedül a nép, a milliónyi nép van arra hivatva, hogy ezt az egész romlott rendszert megsemmisítse és ennek romjain felépítse a szabadság, egyenlőség és testvériség hármas jelszavából épült új Magyarországot.

Erre egyetlen eszköz kínálkozik. Köveszük a hatalom hűségesküt fogadtató mcdszerét. Alakítsunk ezalapon függetlenségi pártot, mely a kötelekébe tartozó tagjait tényleg a mindnyájan egyért és egymindnyájáért magasztos, szentséges elvben szétválaszthatlan fogadalmi kapcsolással összetársítsa.

Minden egyes párttag tegyen fogadalmat, adja polgári becsületszavát írásban, hogy a magyar haza, az ország törvényben gyökerező alkotmányos jogait még élete feláldozásával is megvédelmezi. Ragaszkodik a szabadság, egyenlőség és testvériség jegyében folyó nemzeti küzdelemhez. Elkezdve a falusi baktárségtől fel a miniszterelnökségig, minden vonalon ez eszmék előmozdítása mellett teljes tudásával és testi erejével harcolni fog.

Hogy pedig ezt a párt mindegyik tagja tartózkodás, telelem nélkül tehesse, szolidaritást vállal az egyetemes függetlenségi párt tagjaiért oly esetben, midőn bárkit tagjai közül a hatalom politikai bosszúból üdöz.

Ha ilyen alakulással indul utnak a függetlenségi párt és ha ennek községenként csak 10—15 tagja is lesz, választókerületi és vármegyei központi irányítás, vezetés mellett, kiszámíthatlan erőt bír kifejtteni.

Nem az a fő, hogy sokan legyünk. Az a lényeges, hogy egy bátor, minden körülmények között becsületesen kitartani képes, szétválaszthatlan gárda alakuljon.

E cél kiviteléhez ajánlom a következő fogadalmat, mely a taggyűjtő aláírási ív fejél szolgálna:

„Alólírott magyar polgári becsületszavamra fogadom, hogy mindaddig, míg az udvarhelyvármegyei függetlenségi párt tagja leszek, a magyar haza, az ország törvényekben gyökerező jogait még életem árán is megvédelmezem.

Ragaszkodom a szabadság, egyenlőség és testvériség magasztos elveiben lefektetett szent hagyományokhoz s az azokért folyó nemzeti küzdelemben résztveszek.

Elkezdve a falusi baktárségtől fel a miniszterelnökségig, minden vonalon ez eszmék előmozdítása, megvalósítása mellett, teljes tudásommal és testi erőmmel harcolni fogok.

Kötelezem magamat, hogy e célok eléréséhez évenként önként, minden felszólítá-

bevárása nélkül legalább 1 K összegű adománnyal hozzá járulok. Viszont tudomásul veszem, hogy a mindnyájan egyért és egy mindnyájáért elvből kifolyólag, ha politikai üldöztetés ér, a pártkötelék jogügyi képviselőtemről díjmentesen gondoskodik.

Arra fogok törekedni, hogy évenként egyszer, lehetőleg március 15-én, a pártkötelék céljainak előmozdítására tetszés szerinti belépési díjjal, lakóhelyemen hazafias ünnepség rendeztessék és annak összes bevétele a központi vezetőség rendelkezésére bocsáttassék, nyilvános számadás kötelezettsége mellett.

Ez lenne a becsület pártja. Szükség van erre most inkább, mint valaha.

A hatalom pénzzel, anyagi előnyök nyújtásával, erőszakkal, hatalmi nyomással, a mai gyalázatos rendszer mellett, mindent megtehet. Ezzel szemben a szövetkezett ellenzék csakis a becsület, a jog, törvény és igazság legyőzhetetlen fegyverével harcolhat. Erre is azonban szervezkedni kell.

Akad ma még az országban olyan számú hadsereg, mely a becsület zászlójával kezében, sikeres küzdelmet folytathat. A taggyűjtést azonnal meg kell indítani!...

Székely hazafi.

Népgyűlés Székelykeresztúron.

Székelykeresztúr és vidékének népe ma (vasárnap) délután 4 órakor tiltakozó népgyűlést rendez a magyar alkotmány ellen elkövetett merényletek és a kormány törvénytelen visszaélései miatt.

E népgyűlésen Székelyudvarhely város polgársága is képviselve lesz, a mennyiben egy nagyobb számú társaság részvételét már elhatározta. A még csatlakozni kívánókat ezúton kérjük, hogy a ma délután 2 óra 30 perckor induló vonathoz a vasuti állomáson pontosan megjelenni sziveskedjenek.

A népgyűlésen a szövetkezett ellenzéki pártok intéző-bizottsága részéről: Gál Sándor volt képviselőházi elnök, Vertán Endre, Gróf Bethlen István és Dr. Valentsik Ferenc országgyűlési képviselők fognak megjelenni s a székely népet a haza nagy veszedelméről felvilágosítani.

Polgártársak! Székely testvérek! Minél tömegesebben menjünk le Székelykeresztúrra! Hallgassuk meg a nemzeti ügy becsületes harcosainak szavait!

Este a 8 óra 95 perces vonattal Székelykeresztúrról vis zaindulhatunk és 10 óra 12 perckor már hazaérkezünk. Csatlakozzék minden igaz székely!

Polgárok! Veszélyben a haza!

Alkotmányunk még a darabont-időkben sem volt olyan veszedelmes támadásoknak kitéve, mint most... Az egész ország népe, mint egy ember, emelje föl szavát a zsarnoki elnyomás ellen! Magyarország milliói egyesítsék tiltakozó szavukat a miénkkel. A nép haragjának ereje büntesse meg azokat a kevélyeket, akik galádul hazánk, nemzetünk szabadságára törnek. A szövetkezett országgyűlési ellenzék

Magyar szabadság.

— A „48 magyar vers“-ből —

Magyar szabadság, de nagyon virulsz!
Férges gyümölcs, holnap talán lehulsz.
Az elfajult fa sok bogyót terem,
Mit árulgatnak uton-utfélen;
Szép a bogyó, de rothadt a bele
S ki rád unszolja, megmérgez vele!

Cudar szabadság, annyit mondhatok:
Üres szó csak és már az is dadog;
A cifra szó egyetlen érdeme,
Hogy nem bilincs — szabadság a neve.
Ha magyar szabadság így halad:
Szabad meghalni a bitó alatt!

Szabad német szót falnod nemzetem;
Bécsét hizlalnod ősi véreden;
A hány faj áskálódik ellened,
Szabad jószágod ráfecsérelned;
Ihatol a császárra áldomást,
Csak sutóan a magyar királyt ne lásd!

Mikor lábuk tapodja a nyakad,
Szabad becsülnöd az oláhokat;
Szabad vagy, hogyha azt, mi nemzeti,
Osztrákimádó lelked megveti;
De jaj, ha nem kell Bécs fanyar bora:
Eloszlik a hazug szín mámor!

Hitvány szabadság! csillogó zsinor —
S rongyok fityegnek a sujtás alól;
Ágyutoroknak készített nyílás,
Repkénnyel fődve, hogy semmit ne láss!
Szabadságod csak mákony nemzetem:
Mig megköttöznek, alszol csendesen.

Rudnyánszky Gyula.

Magyar köztársaság.

Makó, június 17.

Micsoda lélekemelő, boldogító varázsa
van ennek a fenséges fogalomnak: magyar
köztársaság!

A jelen kínzó fájdalmi között mind-
nyáján érezzük, hogy négyszáz esztendő óta
tartó minden szenvedésünknek örök elmu-
lását s a magyar nemzet boldogulásának a
felvirradását jelentené e fogalom életre
kelése!

De el fog jönni, mert el kell jönnie an-
nak a ragyogó időnek! Amikor elkövetkezik
az idők teljessége és betelik lelkünk minden
igaz reménysége. Életre kél, eljön egyszer a
magyar köztársaság!

Mert nem is volt halott, csak aludt az
eszme. De már támadni kezd s támadásában
erősebb a nehéz fellegeken áttörő éltető
napnál is.

Hogy közeledőben van a feltámadása,
hogy felvirrad ránk a magyar köztársaság:
teljes bizonyosságot adott nekünk erről a
tegnapi napi is.

Sok-sok ezer népléleknek a magyar
köztársaság eljöveteleért való óhaja, vágya,
reménye tört elő tegnap Makó főterén ab-
ban a zugó üdvözlésben, mellyel Makó város
közönsége a magyar köztársaság eszméjének
bátor apostolatát, Nagy Györgyöt fogadta s ez
eszme mellett való szent fogadalom volt az
a lelkes, rajongó ünneplés, mellyel ez a köz-
önség szívből s tüntetően ünnepelte a csak
most alakuló magyar köztársasági párt itt
levő vezérét

A „Makói Függetlenségi Ujság“ tudósítá-
sából értesült a makói közönség, hogy eljön
közénk, itt lesz Nagy György dr, a magyar
köztársasági párt már is nagynövű vezére.
S ez a közönség leste, várta, mikor érkezik
s érkeztekor szeretete, becsülése s tisztelete
minden jelével halmozta el a ragyogó eszme
ez új — Messiását. Óriási tömeg vette kör-
rül az utcákon, virágokat szórtak az útjára
s zugó eljenzések közt ünnepelték úgy, a
mint Justh Gyulán kívül Makón még senkit-
sem ünnepelt ez a nép. Beszédjét pedig,

melyet a népgyűlés keretében tartott, fro-
netikusan zugó, folytonos eljenzésében s lel-
kesedésének igaz kitörésével kísérte az
óriási tömeg.

Ünnepeltük Nagy György dr, mert hir-
dette köztünk a köztársaság nemes eszméit
s ünnepeltük ez eszmének jövő életrekaltését,
a magyar köztársaságot.

El fog ez jönni, mert el kell jönnie!

Dr Kiss Pál.

Színos képek.

A rémuralom-humora.

Ismeretes, hogy a parlamenti nagy nem-
zeti munka tartalmára az előrelátható és
óvatos kormányhatalom — Budapest szé-
kesfővárost a szó teljes értelmében hadi ál-
lapotba helyezte.

Nagy kardesőrtetések, szuronyok villo-
gása, háborus időkre emlékeztető táborozá-
sok figyelmzettetik a székes főváros békés
polgárságát, hogy ha már a dunaparti fényes
palotában — meg is szüntették rövid uton
a jog és törvény uralmát, ha már ott fel is
bomlott minden alkotmányos rend, az utcán
muszáj rendnek és békének lenni.

Annyit csak elvárhat a kormányhatalom
a polgárságtól, hogy ha már a nagy nem-
zeti munka meglepő sikere alkalmából nem
is rendez diadalmeneteket, legalább be-
csületes és jó arcot vágjon a nagyszerű
munkához... Ezért kell rendnek, csendnek
és békének lenni az utcán s ezért kell az
ostromállapot.

Valamennyire hasonlít a kormányhata-
lomnak ez a nemes törekvése ahhoz, ami-
kor az utolsó perceit élő elitétől, akinek
legdrágább kincse veszendőben van, annyit
kiakarnak eszközölni, illetve erőszakolni,
hogy a következő kegyes művelethez vág-
jon legalább becsületes, jó arcot és sava-
nyuság vagy nemtetszés kifejezésével ne za-
varja az aktus sima menetét.

Nem lehet csodálkozni, ha egy ilyen
helyzet, — a kétségtelen fájdalmas érzések
mellett — megtermi a maga humorát is s
akadnak többen, ahik a humor jegyében
szólnak hozzá a nagy eseményekhez.

Igy a humor jegyében vette tárgyalás
alá mindjárt az első nagy „mukanap“ es-
tétjén az aznap összegyűlt eseményeket egyik
köruti kávéházban a Budapesten időző szé-
kely fiuknak az a társasága, mely ebben a
kávéházban rendszeren össze szokott gyűlni.

Tárgyalás közben — természetesen —
ebben a társaságban is beállott az a bizo-
nyos, közismert, pillanatnyi mély csönd, mel-
lyet a társaság egyik ügyvédjelölt tagja sza-
kitott meg a következő szavakkal:

— Nem is tudjátok fiuk, micsoda nagy
keresett értéket képvisel a mai naptól fogva
Tisza István gróf a magyar nemzet szá-
mára... Szinte becsülnie kell...

— Hogyan? — kérdezték bámulva a
társaság többi tagjai.

— Hát egyszerűen úgy, hogy a külföldi
uralkodók, ha ezután meggyül a bajuk a
parlamentjükkal, nem fognak zavarba jönni,
hanem diplomáciai uton egyszerűen kiköl-
csönzik Tisza grófot egy pár hétre, esetleg
(hisz ez is elég) egy pár napra s minden
rendben van. Tisza tehát egy nagy, előkelő
külföldi kereslet elé néző iparcikk lett a mai
nappal, ami nem kutya, ami iparilag oly
nyomoruságosan álló nemzetünk szempont-
jából.

Általános volt természetesen az óhaj,
hogy csak minél előbb kerüljön bele Tisza
gróf ilyen alapon a nemzetközi nagy árufor-
galomba...

A további beszélgetések során a várme-
gyékről esett szó olyan értelemben, hogy
talán mégis illenek, ha ezek a jó öreg vé-

dőbástyák most hirtelen akcióba lépnének s
különösen a parlamenti ellenzék nagy és
nehéz harcát támogatnák.

— Hiába való lesz ez is — jegyezte
meg a társaságnak előbb szereplő tagja.

Dehogyan-dehogyan, tiltakoztak a többiek
— De igen magyarázta tovább az ügy-
védjelölt. — Magyarországon ma már min-
den lehetséges. Miért ne volna — a tör-
tének után — lehetséges az, hogy Tisza
gróf magát az összes vármegyék mozgó fő-
ispánjává neveztesse ki s ebben a minősé-
gében sorjában ő hívja össze a vármegyék
közgyűléseit és ő elnököljön azokon? A többi
aztán magától következik. Fogadok, hogy
akkor minden vármegye inkább már előre
kiállítja az ujoncokat s azoknak élén ban-
dériummal fogadja a hatalmas főurat. sem-
hogy a nagy „élő lelkiismerettel“
szemben, mely ma egyetlen forrása hazánk-
ban minden jognak és szabadságnak, ellen-
állításba kezdjen.

A társaságnak ugyanezen ügyvédjelölt
tagja pár órával később, éjjel körül Buda-
pest egyik nagyobb utcáján fel- és alá-
sétálva, egy barátjára várakozott, amikor egy
rendőrök és csendőrökből vegyesen összerak-
ott kirendeltség egyik tulbuzgó rendőrtagja
utját állotta...

Ennek a csendőri fedezet és őrizet alatt
álló, tulbuzgó rendőrnek gyanus volt az,
hogy ez az uriember gondolataiban elmé-
lyedve járkal fel és alá.

— Mit akar ön itt? — kérdezte megfe-
lelő hivatalos hangnemben.

— Ahhoz nincs köze önnek — felelte
nyugodtan az ügyvédjelölt.

— Hogy mer ön velem így beszélni,
— rivalt rá erre a rendőr — igazolja ma-
gát!

— Bocsanatot kérek, — mondta előzé-
kenyen a megtámadott uriember, átnyújtva
egyidejűleg ügyvédjelölti igazolványát — tes-
sék megnézni, én sokkal messzebb állok a kép-
viselőségtől, semhogy személyes szabadságom ne
lehetne...

Az őresapat megfelelő kibetűzések
után, hivatalos göggel távozott.

Dr Bálint Endre.

Wier gratuliren dier Stefan Tisza.

A kamarilla és Görgei már gratuláltak Tisza Ist-
vánnak, a redőrkkel, géppuskákkal őrizett nemzeti
hősnek Vajjon, még kik következnek?...

Telepathia útján megtudtuk, hogy Tisza István
szellemi és erköcsi elődei: Karaffa, Kolonics, Jella-
sich, Haynau és Bukow, a székeliek hóhéra, a más-
világról a következő sürgönyt küldték neki:

Im Namen Grossösterreich. Grüss dich Gott
Kriegskamerad!

Örök hála Neked és dicső társaidnak, hogy meg-
cselekedted, amit mi ezer gyilkossal, vérpaddal sem
tudunk megcselekedni. Megnyugszik a lelkünk, mert
végre die Rebellen a felséges császár lába előtt
feküsznek. Heil dierim Siegeskränz! Őrízze az egy-
séges birodalom szelleme a te drága személyedet, a
míg leszen „Egy akol s egy pásztor!“ Hoch! hoch!
dreimal hoch!

Karaffa, Kolonics, Jellasich, Haynau és Bu-
kow, a székeliek hóhéra.

Válasz fizetve. Vagy hozd el személyesen.

Ne hívja kutyáját senki se Tiszának!...

Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának,
Tisz' a kutya, olyan becsületes állat!
Nem érdemli meg azt, a háznak hü öre,
Hogy ily hitvány névvel tituláljuk őt le.
Becsületes szívvel őri ő a házat,
Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának!

Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának,
Mert a kutya nemcsak hü, de halás állat!
Sokszor több hála van egy-egy kutyaszívbe,
Mint sok gögös urnál, ki fesseleg diszbe.
Gazda után kutyát hányszor öl meg bánat!
Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának.

Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának,
Mert közvagyon ellen, kutya sohse támad.
Tisza csatlósai milliókat lopnak —
És a közvagyonból dusan tollasodnak...
Becsületes kutya, tolvajt mindig támad, —
Ne hívja kutyáját, senki se Tiszának!...

(Csikvármegye.)

E NAP

Hétfő július

Theodorik

az új évnegyed kezdete-
Ha előfizetése le-
járt, siessen azt meg-
újítani, hogy a »SZE-
KELY-UDVARHELY«
továbbra is b. címére
pontosan küldessék

kat. Támogassuk az igazi 1848-as függet-
lenségi sajtót, mert azzal önmagunk függet-
lenségét, szabadságát segítjük elő. Hazafias-
tisztelettel kérjük tehát az előfizetések meg-
újítását. Előfizetési ár negyedévre 2 K 50 f

HIREK.

— **Személyi hírek.** Csiky László kir. ítélőtáblai tanácselnök *Konczwald* Endre táblai elnöki titkárral az elmúlt héten Székelyudvarhelyt időztek. Ugyancsak a hét elején volt Székelyudvarhelyt Dr *Börösök* Andor kir. törvényszéki betétszerkesztő bíró is Budapestről, az igazságügyi miniszterium VIII. ügyosztályából, melynek egyik vezetője Dr zilahi *Sebess* Dénes kir. ítélőtáblai tanácselnök. Mint a kiszivárgott hírekből értesülünk — a székelyudvarhelyi kir. törvényszék ügyvezetéséről mindenütt dicsérőleg nyilatkoztak. Ez a mily megnyugtató a köz érdekében, épp annyira buzdító, felemelő tudat lehet a derék bírói karra és kezelő tisztviselőkre nézve, ugyancsak Dr *Haan* Béla kir. törvényszéki elnöknek, ki a vezetésére bízott nagyszabású intézmény élén áll.

— **Sebesi Ákos** segesvári kir. közjegyző, az udvarhelyi ref. egyházmegye főgondnoka, a székelyudvarhelyi ref. főiskola, Udvarhelyvármegye tvh. bizottságának tagja e hó 19-én 67 éves korában elhalt Segesvárt. Temetése pénteken délután, a segesvári ref. templomból általános nagy részvét mellett történt meg s hült porait az ottani ág. ev. egyház sirkertjébe helyezték örök nyugalomra.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter *Rabocsay* István abrudbányai járásbírói telegkönyvi átalakító díjnokot az oklándi járásbíróvá: az irnoknak nevezte ki.

— **Nagyidők tanuja,** az 1848—49-es szabadságharc egyik résztvevője volt Molnár Mózes székelyudvarhelyi polgár, akit e hó 20-án 88 éves korában helyeztek nyugovóra a ref. temetőben Székelyudvarhelyt. Vajda Ferenc ref. esperes igen szép és meghatározó szavakban emlékezett vissza a nagyidők tisztes kort ért hősenek hazafias ténykedéseire.

— **Új köztársasági per.** Dr Nagy György politikai folyóirata a „Magyar Köztársaság” júniusi száma erős, tüzes hangon ostromozza az alkotmány ellen elkövetett merényletet. Különösen erős magának a szerkesztőnek vezércikke, melyet „Fel a köztársasági zászlóval” cím alatt írt. A királyi ügyészség Dr Nagy Györgynek ezt a cikkét inkrimálta, mert felfogása szerint a szerző a Btk. 173. §-ába ütköző, az alkotmányos államforma megtámadásának vétségét követte el. A folyóirat megindulása óta ez már a harmadik köztársasági per. Az első perben, melynek Dr Nagy György volt a vádlottja, a szegedi esküdtszék egyhangú felmentő verdiktet hozott. A második per Korniczky Dezső ellen indult a „Köztársasági üzenet 1849-ben” cím alatt írt cikke miatt. Dr Nagy György kihallgatásakor kijelentette, hogy az ügyészség vádindítványa ellen felfolyamodással nem él, ki-

vánja a főtárgyalás sürgős kitűzését, hogy egy új egyhangú felmentő ítélettel a nemzet egy lépéssel újra közelebb juthasson a köztársaság földje felé. Jellemző a köztársasági hangulatra, hogy a Magyar Köztársaság júniusi számát kétszer kellett utánna nyomtatni s e szám 4000 példányban ment szét az országban. E hangulatot jellemzi Dr Kiss Pál, a makói függetlenségi és 48-as párt elnökének mai lapunkban közölt cikkelye is.

— **A gazdasági cseléd bérkövetelése.** Fölmerült eset alkalmából mondotta ki a hatásköri bíróság, hogy a gazdasági cselédnek a szolgálatból jogellenes elbocsátása alapján hátrálékos bér iránt való követelése nem kártérítési, hanem cselédbérkövetelés, mihez képest annak az érvényesítése, összegére tekintet nélkül, a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik.

— **Új adóhivatal.** Udvarhelyvármegye területén Oklánd székhellyel 1912. évi július 1-én új m. kir. adóhivatal állították fel, melyhez a székelyudvarhelyi adóhivatal kerületéből: Abásfalva, Ábránfalva, Bardóc, Bagy, Bibarcfalva, Erdőfüle, Ége, Felsőrákos, Gyepes, Homoródalmás, Homoródbene, Homoróddaróc, Homoródjanosfalva, Homoródkeményfalva, Homoródremete, Homoródszentlászló, Homoródszentmárton, Homoródszentpál, Homoródszentpéter, Homoródujfalu, Jásfalva, Karácsonfalva, Kányád, Kénos, Kisbaczon, Lókod, Lövéte, Magyarhermány, Miklósfalva, Olasztelek, Oklánd, Petek, Recsenyéd, Sándortelke, Székelydália, Székelyderzs, Székelymuzsna, Székelyszáldobos, Székelyzsombor, Telekfalva, Vargyas és Városfalva községek oszlatnak be.

— **Az „ágyrajáró” szövetkezeti igazgató,** Kathonay Béla bünperében a főtárgyalás e hó 27-én d. e. 9 órára van kitűzve Budapesten, a Markó-utca 27. sz. I. em. IV. ajtó alatt levő büntető törvényszéknél. Székelyudvarhelyről meg vannak idézve: Szász József, Kulcsár Ferenc, Szibian György és neje, Lőrincz István, Balázs Ferenc, Sepsi Róza és Kathonay Béláné Kalicza Gizella fényképész. Anakk idején az összes fővárosi és vidéki lapok megemlékeztek a háziipari szövetkezetbe utazó, tagokat és főképp 3 koronákat gyűjtő Kathonay letartóztatásáról. A fővárosi rendőrség a „Székely-Udvarhely” leleplezése alapján, a Magyar Védő Egyesület közbenjárására fűlelte le és azóta mostanig vizsgálati fogságban van az ex-szabó szövetkezeti igazgató. Ha a budapesti ügy befejezést nyer, azután Székelyudvarhelyt következik a vizsgálati fogság, mely Kathonay Béla ellen itt is el van rendelve az „Első Székely Háziipari Országos Szövetkezet” ügyéből kifolyólag.

— **Felvétel internátusba.** A székelyudvarhelyi m. kir. főreáliskolával kapcsolatosan egy, a szerényebb igényeknek megfelelő internátus szerveztetett, melynek célja az ide felvett, a főreáliskolába járó tanulókat gondos felügyeletben, tanításban és nevelésben részesíteni. Ezen internátusba a jövő iskolai évre több megüresedő fizetéses helyre pályázat nyitattik. Az egész díjasok egy iskolai évre 450, a mérsékelt díjban részesülők pedig 350, vagy 250 K tartási díjat fizetnek. Azok a szülők, vagy gyámok, kik kellő magaviseletű és előmenetelű fiaikat, illetőleg gyámoltjaikat az internátusba felvételre óhajtják, m. kir. vallás- és közokt. miniszterhez címzett, egy koronás bélyeggel ellátott kérésüket — lakásuk pontos megjelölésével — a m. kir. áll. főreáliskola igazgatóságához nyujtsák be f. évi július hó 5-éig. Bővebb felvilágosítást készséggel küld az igazgatóság.

— **Tisza-Eszlár.** Idestova 30 éve annak, hogy az akkor világhírre szert tett s a múlt század legnagyobb szenzációját keltett tiszaeszlári pernek egész tárgyalási anyaga hiteles gyorsírói jegyzetek alapján megjelent. Az a szinte páratlan érdeklődés, mely e mű megjelenését akkor kísérte, s amelynek elő-

bizonyosságaként az első kiadás összes példányai elfogytak, ma sem csökkent, — sőt tudósok, ügyvédek, bírák és orvosok ma is annyira keresik e művet, hogy szerény véleményünk szerint a tudománynak tesz szolgálatot a „Nyirvidék” könyvkiadóhivatala, a midőn a számtalan sürgetésnek és felhívásnak eleget tesz, s ebből második kiadást rendez. Amiképen az új kiadás ténye minden tendenciát nélkülöz, azonképen maga a mű is tisztán tudományos célt szolgál. Tartalmazza e mű a törvényszék előtt lefolytatott — akkor még — végtárgyalásnak egész lefolyását, minden lépcsékelyebb mozzanatát, a nagy perben eljárt, szerepelt vagy közreműködött összes egyéniségeknek és személyiségeknek a végtárgyaláson tett minden szavát és nyilatkozatát, a kir. törvényszék által meghitelt gyorsírók hivatalos feljegyzései alapján, s egyetlen megjegyzés, rövidítés avagy hozzátoldás nélkül. Tartalmazza továbbá — s ugyancsak hiteles gyorsírói jegyzetek alapján — a vád- és védbeszédeket, tartalmazza végül az összes bírói ítéleteket! Ez a nagy mű, amely nem más, mint a realis valóság, s amely úgy kortörténelmi, mint jogi s orvosi szempontokból is kitűnő jelentőséggel bír, mintegy 126 íven körülbelül 2000 oldalon, 2 kötetben jelenik meg s előfizetési ára 20 korona, bolti ára 25 korona lesz. Megrendelhető utánvét, mellett. — de havi 5 korona részletre is, Nyiregyházán, a „Nyirvidék” könyvkiadóhivatalában.

— **Erdélyrészi orsz. kirakóvásárok** június 24-én Alsórákos, Alvincz, Csikkarcfalva, Göröcsön, Kisselyk, Makfalva, Pánczéleseb, Segesvár, Torda; 26-án Gerend, Oláhlapos, Sepsiszentgyörgy; Maroskecze, Szerdahely, Szinye (Dés mellett), Teke; 28-án Hosszufalu, Kápolnásfalu, Szilágysomlyó, Zabola, 29-én Magyargyerőmonostor, Óradna, Sajóudvarhely; 30-án Bonczhida, Csikszépviz, Nagydisznód.

— **A szatmárnémeti ref. tanítóképző intézet,** mely internátussal kapcsolatos, már most elfogad jelentkezőket az 1812—13. isk. évre. Értesítőt vagy bármilyen felvilágosítást szívesen nyújt az igazgatóság.

— **A „Magyarország”** a törvénytíró, alkotmányértő kormányzati rendszer elleni küzdelem első sorába áll. Ez okból vonta magára a kormány boszuját. Tudvalevő, hogy a kormány a „Magyarország”-ot a vasúti pályaudvarokból kiltotta, mert ez által megbénítani vélte annak az egész ellenzéki szellemnek terjedését, amelyet a „Magyarország” képvisel. A méltatlan üldözésnek maga a közönség vethet könnyű szerrel véget, ha előfizet a „Magyarország”-ra. Ezáltal a közönség biztosan, kényelmesen, sőt olcsóbban jut lapjához, mintha a pályaudvarokon szereznék be. A „Magyarország”-nak az ország legtávolabbi vidékein lakó előfizetői is már kora reggel birtokába jutnak annak az újságnak, mely husz éves multja alatt mindig az igazi nemzeti törekvéseknek és a demokratikus haladásnak volt lelkes szószólója. A hazafias közönség bizonyára siet tehát a kormány üldözésével szemben a „Magyarország” támogatására, és a lap minden barátja igyekezni fog ismerősei körében újabb híveket szerezni az újságnak. Előfizetések a „Magyarország” kiadóhivatalába, Budapest, VII., Rákóczy ut 38. sz. alá küldendők. Előfizetési díj negyedévre 7 korona, félévre 14 korona, egész évre 28 korona.

— **Értesítés.** Tisztelettel szíves tudomására hozom a mélyen tisztelt nagyközönségnek, hogy a tavaszi idényre a legújabb férfi és női divatújdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltők dus választékban raktárra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinek saját érdekében ajánlom szíves megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

— **Csomagoló papír** kapható e lap kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz.

Ne feledje el, hogy

hirdetéseink gondos átolvasása önnek valószínűleg *hasznára lesz*. Aki nálunk hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk. Hirdetőinknél történő bevételekénél és megrendeléseikénél a **„SZÉKELY-UDVARHELY”** c. ujságo felemlíteni szíveskedjék.

Családi ház

Székelyudvarhelyt, a Solymossy-utcában, mely szép tágas 2 szobából, konyha, pince, istálló és más melléképületekkel, külön udvarral, gyümölcsös- és veteményes kerttel, a vasuti állomás közelében egészséges levegővel bíró, igen szép helyen van, azonnal eladó. 8 évig adómentes. 2400 K készpénzzel átvehető ifj. Pálfi József tulajdonostól ugyanott.

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai.

Szerkesztette: Pálmay József. Ára füzve 16 K. Míg a készlet tart kapható: Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család történeti adatokat tartalmaz.

1848

eredeti francia angol és amerikai toalettmódtól közöl a **BUDAPESTI BAZÁR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona**. Ingyen mutatványszámot küld a „**BUDAPESTI BAZÁR**” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes**.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Katholikus és református imakönyvek e lap kiadóhivatalában kaphatók.

Meghívó.

Székelyudvarhelyi ipari és gazdasági Hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja folyó hó 29-én d. u. 3 órakor a szövetkezet helyiségében.

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok, most már másodikban meghívottnak, azon figyelemmel, hogy az alapszabályok 40 §-a értelmében — tekintet nélkül a tagok számára — fog a közgyűlés megtartatni.

Székelyudvarhely, 1912. jun 21.
Az igazgatóság

80 hold tagosított birtok Héjasfalván eladó. A terhek átvételével kevés pénzzel megvehető, jutányos árban. Esetleg Székelyudvarhelyt egy nagyobb beltelekkel elcserélhető. Értesítést ad: ifj. Orbók Lajos Medgyes.

B O R!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnéi

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

NIGRIN

a legjobb cipőkrém az egész világon

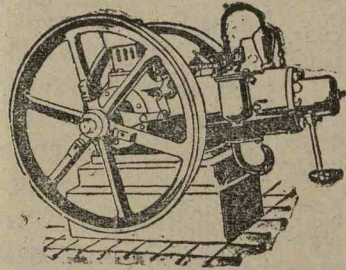
Az eddigi világhírű wiksnek vitriol nélküli gyártása is. **St. Fernolendt Wien III.** cs. és kir. udvari szállító.

80 éves gyári fennállás

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15-150 lóerőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemköltség lényegesen alacsonyabb. Állandóan zavartalan üzem! — Pénzügyi felügyelet nélkül! Egyszerű kezelés! Sok száz gép üzemben!

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa betéttársaság
motorgyári fióktelepe
Budapest, VI. ker. Váci-körút 59 a. b.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint **gyászjelentések**

ugyszintén mindenféle **könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok** izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál
könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48 as függetlenségi lap, Udvarhely vármegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Embe **Adria Rákóczy Szt-István Szepesi** len legjobb magyar gyártmányú diszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász- **Képes levelezőlapok** 20-féle helybéli felvétel. Nagyválaszték tájképes virágos, genre művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Állandóan kaphatók mindenféle **kész nyomtatványok**, u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, esomágozó és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő-papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban. Hangjegypapírok. Sorvezetők.

Írők, füzetek,

jegyzőkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, díszminták, szépírási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klotzlapok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák **Dehán-összavartárcák** bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erszények, okmány és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. **Íróok**, fekete, színes és másoló-íróok (crayonok), zsebíróok, esavírónbetétek, ironvédők, ironhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávéházi és fajelző kréták, színes kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztó, titbronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. **Gramophon és fonográfok**, lemezek és hengerek. **Dangéló-sípok** és **ocarínák**. **Monogramok** fehérnemű és levélpapírjelzésre. **Kézi nyomda**. — Különböző bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. **Ajtótáblák** és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári árban.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itató-deszkák, olaj-szfesték minden színben. Esetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — **Rajzszögek**, szőnyegszögek, képesok stb.

Betegh Pál könyvnyomtató és könyvkötő-intézete Székelyudvarhely